

Спорт

Бас ыйын 27 күнүгөр ытыктыыр, сүтүрүтөр Чуралчыбыт Эботнор өтөрүнүн буолбатах согуу күрөс быдыраһы буолан ааста. Спортсман Чуралчы тоҕус төгөс-руттан Олимп чемпионналар саһана танаарбыт интернат-оскула түөлбөтүн спорду тарыйааччылар Г.Ф.Нохтунский, Я.П.Окунешников көрдүлөһүннэрэннэл, физкультура уонна спорт институтун тарыйыһыннан саһаны мас тыһан эрдэһит бастагы күрөхтөһүн быһыһына. Улуу Кыайыы 65 сылыгар аһамыт бу төрөһиһигэ эрдэттэн оһоһуллубут балаһыһыа быһыһыһыннан ким барыаах хаарчаһа суох кимдэрэ көрдүлөһө.

Болдыроммут камыш кызыл 8 час сагана интернат-оскуола томотура спортнай площадкатылар сарыга барыт буйун-нарга аналлаах пилотник талылар судуу-алар, кыттаа чылар, спонсордар, көрөөччүлөр муһунчулар. Сахалыы муу-на.

Спорт

СОНУН КҮРЭХТЭЙИ

жа догдууолунаа, муштубут дэон зыг-
тарын тыйагынаа арыалланаа суугтуур
сүбө ивэнээр 14 эр бораа эршилэрин
тунгугунаа парадтаа тартыстылар.

Эзрдэ тылы институт директоры, педагогической наука кандидаты, баганафидвак булчут ИИГотовцев этан туран хүрэхтэһини аһымылыгынан билирди. Москва куораттан сыдыар Россия спортка министрствотын рабодай боловун аатыгтан отдел начальнига Ирина Фаритовна Лебедева манькы интэһинийс хүрэхтэһини санг керэллөрүн алыткан туран үчү багытын тизитэ.

Былалхтарынан, анал бэлэлээрлэринэн
эллээмөөн көрдүдөр үстүн тыаһаытар
тартер-судууа бистэлэтин тыаһын
ытта түһүан көбистилэр. Күрэхтээһэч-
илэр палатник аһаытан савуруу тойон
омус кинилэр аһаылыһабыт былалхтары
сийэн төттөрү халлаһаахтэн.

Угур тумуска тийизге лидерлэр ин-ки тахсыбынан бардылар. Бизтэки-лиге 5 күүһү атыптарган лапта атан ин-ки кирибиттарын "Ыалдааччылар" өсө-көмүлүбүздэн биздирди. Көңүл түстүү-ү ССРС спордун маастара, республика-туулукх тренери Роман Васильевич Не-усовов төрөһүт уоллартара көңүл түстүү-үт маастарларга Александр бастабык-ка, асылың илэһиниз vtvg-cbvuу бизтэки-

мэлмэлэр. Ажалара кирилэри сахалыы буол сирингэр-туомугар тахыйбыта, ай-ылдааи сыһыарбыта, үлэрэ үөрөппитэ бу мантан да көһүннэ. Убай киһи Даниэл старт иннинкэлэри сүбэлэрэ, кыгыһыттан сылдьан "Ыалдыгыта" бырааттарыгар көмө буолбута чуолкай. Бистэкээ үсүһүнүк үһүн дистанцияларга сүүрүүтэ, республика албах төгүлүтэх чемпионна, рекордсмена, СР үтүөлүкх тренерэ Гаврил Федорович Нохтунскай тахсан албах күһи эрдэтэтин алын ылта. Бу биллэстэх спортсменнэйт даягыттар болонноорун, күрөххэ дуулуурун туоһута буолар. Төрдүс көстөүрө адэр тыһыгыт Гаврил Тартинов, бэлэскэ мас тардыһымыттар спорт маастара Николас Быганов, алтыста Иван Попов таһысталаар.

Бастаабыт А.Неустеревка грамота, мэтээл, кыайыылаах кубога, "болгаром" электроннуструмтуттуттарылыына. Сэттэиниигэр кэбириттэр бары спонсордар олохтообут сыаналаах биригистэринэн наараадаланнылар. "Эдэр кэскиллээх тыһыыт" биригиз Мурун-Тыһыыһа оскуолатын үөрэнээччэт Олег Ортоюковка ананна. Арам састаах анал бирикэ байынайдаах балыксыкка ЧРОСИО иэтээччитигэр Н.Монаясиревка тугтарылыына. Николай Николаевич сүгүн тэптэн эбэттигэр кэбирэн эрдэ үтүлүбүт илимин көрөн күөхтэригэр

Сноп

судьуйаларын көмүс хатырыктаарына
кундулхотэ.

Курэхтэйн кылаабынай судуу институт бастагы прокурора, педагогическай наука кандидата П.Д.Умиев тужуу тыллар динил бу курэхтэини өсө ыты тылларын, анал ээгастары күүлэрэр тол куйдар баалларын ээгастин ыты тылларын эгэрэлэннэ.

Төрийэр комисси, курахтэний кытты, млахтарын ааттарыттан спонсордабыл Чурапчы сазизинэтин дьаалататыр (Баһылык ИИОконешников), "Сахабул конкурн филиалыгар (сал Г.К.Барашков), "Арчы" үөрэтэр комбинатка (дир. М.Н.Коряков), предпринимателлэр И.Г.Макаровка, Д.Д.Яковлева, И.И.Попова, А.И.Васильева, А.В.Иванова, ЧГОКСИ уонна ЧРОСИ профессионал комитеттарыгар махталбытын тирдэбит.

В. ДЯКОНОВ

Д.П.Лазарев төрөөбүтэ 100 сылыгар

**КЫРДЬАБАСПЫТ ҮБҮЛҮӨЙДЭЭХ СЫЛЫН ҮТҮӨ
ДЫАЛАЛАРЫНАН АТААРЫАБЫН!**

(Салгыгта. Инээт хаймаг 74 №-гэр нэр)

Д.П.Лазарев сэрэн кинигэнтэн 1950 сүүлэхэха Диринг-Аллараа Лампа күүлэрин бэйһытэн онотторуутун савалырыттан практик-мелиоратор бэйһытынан орой-ойгоа олохтоох ууну олохсугуута, элбэх батаамалаах күүлэри чөллөрүгэр туһарила, үтүс бэйһыттары туттаран саву сирдэргэ ууну хабаанар водохранилщелары үөскөтүгэ 50-ча саву угсата үрдүк таһаарылаахтык үлэ-дээһингэ саваламмыла. Кини күүлэригт идеяларынан бу савылларга оройуон территорияларыгар, чуолаан ордук үтүс Чурагчы сугуруу ангарынан наһаллэкстэригэр олохтоох ай-ыла ууларыаи туһаныгыттан бэйа халууан сүүһүгэн квад-ратнай километр нүүрүдөөх уу савлаастара (водохранил-щелар) олохсугудулар. Онон сибээстөөн калган савылларга микроклимат үөскөтүлгөн улахан куураанар да түсгэт буол-буттарыаи үтүстэр өйдөнөн эрдэххит буолуа. Ол курдук ынахтыаи, савылыаи 35-40 гыа сүүһүгү атын сиргэ көспөккө дойдута оттоон саву таһаарар буолбуштут 20-чэ саву буолла.

Манай сэргэ хаан өрүс илһингэ Мэгэ-Халгас, Уус-Алдан, Чурапчы, Таатта оройуоннарын үйхэр тухары быстыбат уунан хааччыйыыга туһуламмыт чинчийэр үлэни ыһтыыпта 1952 сылтан саралааммыта. Бу улахан үлэни оройуонун айылҕаларын, сирдэрин-уоттарын рельефтарын тус быйыттан баа өтүккөн, хамнаһа суох кэрийэн үөрөтөтөгөн саралаабыта. Уһун сыллаах ол сыралаах үлэлэрин түмүгүнэн өрүстөр кэрбөөктөрүтөр бырактаран, онтон салпын үрүктөр төбөтөрүтөр туһартан, онно олохтоох хаардаах уутун эбэн, тийиллэх-тийиллэх кэстөлөһө сытар үрүктөрүтөн уна-хаңас көмүсүтөн сүүрдэн сирин-уоту нүөлсүтэр, үгүс кураайы нэһиликтэри уулуур, ууну хаһааннарар, ол эбэтэр өрүстөр кэрбүүнүтөн нүөлсүтөр биһр калык мелиоративнай систиэмэни үөскэтиигэ идеятын торумнаан Ылуэне-Төнгүдү-Чыгчап парнала дээр бырайыактыыр үлэтин схема-картатын Саха сиринээри научнай-чинчийэр институтка өсөө 1992 с. туһарын туһар. Ити вариант олохсо юпирдэрэнэ Төнгүлүттөн Чыгчапта дээр 46 км усталаах эрө турбанан ууну эрө үтүтөрөн биһр салпын 30-ча км усталаах турбаларынан тартаан 4 оройуон кураайы сирин-уотун, ону сэргэ Уус-Алдан 12, Таатта 7 нэһиликтэрин, Чурапчы нэһиликэннэлээх пууларын 100 %, ол иһинэр 2 улуус кэбээрин толору уулан хааччыйыа олтиһиһахтээх этэ. Оттон 1992 сыллаахха Саха Республикатын Правительствотын 256 №-дээх уураарынан бигэргэмэһ Алларан Бастаах-Майа-Табаа-Бутайдаах-Туора Кууа систиэмэтигэр 138 км уһуннаах турбаны таттаран бараммыт 4 улуус саамый кураайы 42 нэһиликэннэлээх пууларын, 58 тийһинчэ нэһиликэннэни уута суох хаалдырыбыт, агардас Таатта үрүөн сүннүтүн эрө нэһиликтэргэ хабыстыллылар. Онон бу тардыллыбыт турба улахан туһага суох буолбута биллэр, кээсиктэ кыра, хабер сирэ кыараах, турбатын диаметра кыра, бээтэр уута татым.

Итгэнэр кырдыарастыг Д. П. Лазарев Чурагчымбат хоту нэһиликэстэрин уонна ыалдьыт Уус-Алдан, Таатта улуустарын кураайы нэһиликэстэрин уулуур бу идеята өссө даҕаны актуальнаһа сүтүт дэи саныыбын, инициатива өссө үөрэттэлэн, чинчийиллэн эдэр кэлүүналар утыллыбат сорукарылар кубулуйууларын илгэн эгэр улуустар бастыктыт уу, үлү-бүлгэн олохтонно эбиппит буолуо. Олуктоох ардах, сааскы халаан ууларын өлүүнэ өрүс уутун кытта таба дьүүрэллэнтуһанара тийбэр, сайдар көлөмт буолан эрдир буолуо. Ол бириэмэ ирдэбил буолла. Маны республикабыт сана президеңт Е. А. Борисов болуосторо ылан хамсааһыны таһарыа дээн эрэнибэн.

Д.И.Лазарев төрөөбүтэ 100 сыла туолуугун бэлэ-
гэһининэн даһыны сибэкстээн, кырдыаһас кэриэһинэр
сүтүрүйбэн да туран, Куоһара үрөтэ Чурапчы сэлэннэһэтин
тининэн күөлүз түһэр сүннүн бырайыак сөгөттөрөн кэлэ-
үрүннээн, үрдүк биэрэкстээн, төрөстөөх сүрдэринэн үрэх
уһаһын көннөрөн оҥотторууну саралыахха. Арсаа бас Ада-
уһаһын уһаайбатын түмүлүттэн сөгөттөрөн "Марси" маһаһын
аһыттан үрэх сүннүн көннөрөн үрдүк биэрэкстэх, кэлит

каналайлан сүрүн үрэх сүниймүгэр, уруксу Пономаревтар уһаайбаларынаннараа өтүгөн халбуохха. Ленин уулуссатын туорааһына муоста тутуохха. Үрэх күөлгэ түһэр сүниймүгэр сатыы дьон туоруулларыттар аһан тутууллубут муосталары, теплотракха турбаларын үрдэтэр наада буолдоҕа. Уолсайынан улахан уу катэр кампүгэр үөскүүр мөһөйдү аччатар наада.

2007 с. кэлбэт уу ардаа баатарта 40-ча ыал уйнаайбатын ый аңара быһа туран улаханньык эрэйдээн аастыпта, оннук быһыны кэчирэһин суох оҥорулуохтаах. Ону хайдах ситиһээххэ? Мин өйдүүрбүтүн 1980 с. уонна 2007 с. Чурапчы сэлээнньэтин бачача тымырдыр улахан уулар кэлэн бардылар. Ол бэрэсээнитэ үһэ сытар урэхтэр сунньуларыгар баар ууну мунуулубут подохранилщелар (күөллэр) улахан утукаа тулуйбаакка, автоматтаан ууну көрдүртэр кыахтара сүрдүртэн эбэтэр автоматтыар кыахтара тийбэттигээн тоҕута түһэн көөрөхсөрүтпэн буолар. Чурапчы сэлээнньэтигэр биһигин даҕаны оннук куттал суоһуура сүтүэт, үһө мэлтэх туруктаах туар күөллэр элбөхтэр. Онон авариянай дыһта Куоскара, Чыччаан урэхтэрин Төлөйтөн үһэ сытар ууларын Чурапчы сэлээнньэтин таарытпакка эрэ аһарар сыалтан биһээннэ Чурапчы-Дьокуускай суолун трассата Төлөйгө аһар урэх сунньун тууратар таас муостанан арааран Бөгүтүтүгээн Таатта урэхэр хайысханы үөрөттөрөн бырайыактатыахха. Уу арахсар сиритэр шлюз-регулятордары оҥоруохха, үрдүк биһиэтир сирин ууну аһарар каналлары хайытатыахха. Очмототур Чурапчыга тийиэр уу лалпа аччыар. Уосайынан Чурапчы оройуонун нэһилиэнньэтин аңаара аһорор сэлээнньэти ууга ыһыат туһутар улахан сэрэхтэх, бөлөмүөх буолуохха наада. Өсөө олох эрдэ, 2000 сыллардаахха, Ленскэй куората ууга барыстын сайдыа, Саха биир билиилэххэ улуу уадаана, эмчитэ Федора Иннокентьевна Кобякова-Эдмий Дора мааныгы эпигитин санатабын. " - Сыһына-халты туттамыһыт, айыһыа сирин-уотун буалэммит, айыһыһын кылта ситэһиһитин быһыт аныһыбыһыгар сирбит, уубут хабарыһыт, хаанын хаайаһыт, тымырдырын-аартыстарын буалэммит, хабырыһыт хаанын, исэһин тэһин, элбэх сиргэ бааһырыһыны оҥордубут. Ханьык сиргэ-уоска хайдах туттан аһоробутуттан дойдү ичэһиһэ ууттун-хаарын аһар. Айыһыа кэлэһи бегитэһин уутунан, уотунан, улахан тыалларынан бэрэдэһиһир. Айыһыа барыһын абаран-сатаран, ыһыһын, хараһын ууга бычыһыттыһын биэр көрүңгэ-бу халаан ууга буолар. Бу айыһыны кылта ситэһиһиһиһин сүтэрбит биэр аныһыбыт, үлү кэһит, алдыһыт-көһиһит, иһиһиһит-түөрбүт, айыһыттан тэйбит иһэһиһиһит буолар" дигэн көрүүлэммит, сэрэһит эһит. Иһини маһын өйдүүрбүт наада уонна уу хамаар суолтун аһичи буалэммитэ хайысхалаан аһаран, салайан биэрэн торхтоох эрэ сирдэрэ ууну олхостун, былааннаан, толсуйдаан улуу кырдыһыт Д. П. Лазарев үөрэһитин курдук үлэһиһэ, даһаһыахха. Иһин Чурапчы ууларын, ол эрээри ууга барыһын туһутар баһара, ону өйдүүр, ол туһутар үлэһитэр, сэрэһитэ.

Орон нутагт төрөөрт 100 саяа тугаутуулан уонна 2013 с. уулусха ыгтылаашахтаах Магчаары оовууларыгар бэлэмсээн дараа Чурагчы сэлэннээтин суолларын, уулуссаларын оноруута күүсэ үлэхтинэрин Иккэ сайын асфальт талгэтин көрдүбүт ээрэри техникаһыны, бэлдүүдү тутуларга үрүмүлүбүт, хаачыстыбата маллэх. Эсэ үөрэ-нэ, үүнэ-сайд түстэхтинэ сатаныһы. Собыонпут да ту-рар сирэ табыһаа суох-уута барар. Ол кэригэ үбү-аһы, кыаһы-күүһү, техникалары буору, тааһы, гравийы бөлүккө уулуссаларыгар куттаран үрдэтинэ, онотуруута күүсэ турунуоһа. Ол калын асфальт талгирэ бэлэм дытлалга буолуора. Бастатан туран, Чурагчы сэлэннээтин интернат-оскула таас суутунан уонна Ленин уулуссатын устатын тукары үрдэтин, буору, гравийы куттаран онору-оһа. Ураи туоруурга үчүтэй, үрдүк, кэтип, массыһаа сыл-дыарыгар (кыалыһнарына таас дараһы) иккэ муостаны туту-оһа, таарыйа үөлэ этилүкитинин үрөх сунньун көннөрүөһэ. Ононnullдубут суал (уулусса) арбаа бас хоту энэрэ үрөһэ бэйгэ-бэйлүт үчүгэй буолар (дамба). Бу Ле-

нийт уулдсатаа онгохуудуунаар, лх Чуралгы сэлэнэньтэн ортогуулан хайа охсон ааһар кэрээтэн: онгохуудлах сууллан-набыг. Икэн куобары тэнгэ өлөрбүт. Онгохутар сэлэнэн суурун административнай-хайааһыстылбанай тэрхүүлээр була бары бйер суурун таас суол өтгөлнөр киярен хол-боһоллор. Ол курдук дыһалталар дыһалар, балыһалар, оскуоллар, дөсөддэр, бааннар, рыноктар, райононгуората, марһаһаллар, техникескэй, а д а өтө оһортор тэрхүүлэр, ыраас уу ыһылар пууна, мидирия конгуората, суут, прокуратура, спортзаллар, кулууп, театр, духовность кин-из, музей, лесхоз, ветстандары уонна атыттар бары бйер сит-төөгө кирээлэр, оччордун дьон хайа да кэмээр, хайдах да погода, силбээс кэһилээннээ туох да эрбэ туох көгүл сырылтай хааччыллар. Бу оронньорбуг бары сайнаа буолар. Ону толоруоруг. Дьэ, ол кэмниттэн Малоднепнай бейүэлэктэн сарһаан атын кытпы уулдусаларга киириэххэ

Аны бөхүүдэг ичинэн автобуу сэрхтүгшарыгта маньнак эгтис хэвчигэй. Бөхүлээкэ хайаан дарын икнэ автобуу сэрхтүгшарыгта рыхах. Маршруттарын маньнак оогорор хайдарыг? Мангтайга автобус маршрут Могодэжэй бөхүлээгэс ГИА похун тахыанг, төмөзиг, "Сандал" маархыгтан төмөн Ленин уулсуушын угсун юун суолга кээрор. Сельхоз тогторуан, Сылгыншар суолунан колледжэ тивгэр. Төмөрүгэр бу маршрутунан тогтөрү барар. Икнэ автобус маршрутэ Интернет-оскулагтан Мурун Тымпыгшын улус, салынэ дхаалтатын тахыанг, Илин бастарыан курдат трассаг тахсан, Тракторай уулсухан "Суолга" кафенан Чурагтаа юэран, Интернет-оскула джон аага турар. Сыртай арайх дэгтээк күнгэ хаста сэлдэр чаагнэ (биримэжиг) бэлдэхэ сэг.

Д.И.Лазарев олон, үлдсэн аасгүй хэмээр үүс утгуу
дылаларын Социалистический Улс Геройн да буудуу
сөтгөө, эбөгэр, республика Илэн энэр улуустарын уулан
халчхайны нэгэрсэтэртэр үлэдэстийн учуултан "Саха
Республикатын бочууттах гондалан" дэн аат ылаах-
таага даганы биримэтээр сонгоох ымаабын өгөхүл-
басха халлаа. История ону хайдах хэмээрүв эбэгэр буула?
Орнорбут торобут дөйдүүтэр Дирег салсанлэлээр
аналлаах музей тэрийлэххэ, улаабатын өргүтэн, тутан-
хайн олооруоххэ. Чураглытаагай элэн музейга халыах
анаммьт тулааннаах стэндэтэ олооруоххэ.

Улуу мэрдыабыстыг хаалыарыг идеяларын, оҕорто
обут торумнааһынарын сирдэтинэн ууну олохтоотуу,
таһы, трамвай үлүстүн хостос туһаныга, суолу-иһи
огостоуга өссө даяны уһун сылларга кэлэр кээҕэри бы-
чатиарыг, биһиги үлэһи-хамсыы сылдьар кэлүөтүлэр-
бэт үлэ фирмалар, дэриҕастар, үлэлэх буюуластар, иэни
сардаабыг, сайынарбыг дьыллата салгына түспөт.

Дмитрий Петрович Лазарев төрөөбүтэ 100 сылын туолуута билинэхэ, Чуралгычыларга, улахан үөрүүлэх, ситимини-
лэх, дыйынхы дьоро түтүнэ түстэтэ. Ол билинги калыҥа-
лартын Чуралгыбыт эмиз биэр чулуу самородок уола
Е.А.Борисов Россия президентин аманатынан, Саха Рес-
публицатын Президентин үрдүк дуобунанылар туурару-
лууга буолла. Ошон улуу дьоннорбут калыҥтарын сол-
булууга сарыан барыта сөгүлүтүнэ. Бу бэйэлэ эмиз сям-
волическай көстүү буолар. Чуралгылар улабтутун. Егор
Афанасьевич бу үрдүк дуобунаны тулутуналар...

Түмүктөгөн эгжей, Д.П.Лазарев улахан төрөһи өнөзөх, туурурумдуг сыйлын-сорууну сий фараз мотун даулуурдас, суду киши өтө Көни сөөрү барыла бар дьон жасалган туһугар сыралалыны, ийилеһи өтө көрүү, ханзирин жасалгаларын. Ойнух үтүү түсүлүмүх алоу, олоһи аасылт улуу кырдыагас булар. Ол да иһин бардыно ийилеһи аһан баргы махталларын биллирең "Хайдах курдук үчүтэй эн баарын, хайдах курдук үчүтэй эн олоһубутун!" дьин өтөң ардахтоса.

М. Н. КОРЯКИН, Россия журналисттарын союһун чин-
дэмиз, Саха Республикатын тыатын хаһаайыстыбатын
туйуна, Хоттодо иһэллэстии бочуоттаах
гражданина, ула...

Понедельник, 28 июня	Вторник, 29 июня	Среда, 30 июня	Четверг, 1 июля	Пятница, 2 июля	Суббота, 3 июля	Воскресенье, 4 июля
05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Жди меня 21.00 Время 21.30 Т/с "Садовник" 22.30 Т/с "Московская сага" 23.30 Д/ф "Нурсултан: Большая игра президента" 00.50 Т/с "Калифорния" 01.20 Т/с "Американская семейка" 01.50 Х/ф "Мэри Рейли" 04.00 Т/с "Дурнушка"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Садовник" 22.30 Т/с "Московская сага" 23.30 Д/ф "Курортный роман. Опасные связи" 00.50 Т/с "Калифорния" 01.20 Т/с "Американская семейка" 01.50 Х/ф "Моя манера - инноплетенка" 03.50 Т/с "Дурнушка" 04.30 Чемпионат мира по футболу 2016. 1/2 финала.	05.00 Чемпионат мира по футболу 2016. 1/2 финала. 06.35 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Садовник" 22.30 Д/ф "Лия Ахеджакова. Маленькая женщина в большом кино" 23.30 Человек и закон 00.50 Т/с "Калифорния" 01.20 Т/с "Американская семейка" 01.50 Х/ф "На острой грани" 04.10 Т/с "Дурнушка"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Т/с "След" 19.00 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Т/с "Садовник" 22.30 День семьи, любви и верности. Праздничный концерт 00.30 Т/с "Обмань меня" 01.20 Т/с "Калифорния" 02.20 Х/ф "Идеально"	05.00 Доброе утро 09.00, 12.00, 15.00, 18.00, 20.00 Новости 09.05 Малахов + 10.20 Модный приговор 11.20 Контрольная закупка 12.20 Участок 13.20 Детективы 14.00 Другие новости 14.20 Понять. Простить 15.20 Хочу знать 15.50 Т/с "Обручальное кольцо" 16.50 Федеральный судья 18.20 Поле чудес 19.10 Давай поженимся! 20.00 Пусть говорят 21.00 Время 21.30 Розыгрыш 23.00 Анимационный фильм "Первый отряд" 01.50 Х/ф "Пробуждение" 04.00 Х/ф "Открытки с края бездны"	06.00, 10.00, 12.00 Новости 06.10, 08.10 Мультфильм 06.40 Х/ф "Много шума из ничего" 09.00 Играй, гармонь любимая! 09.40 Слово пастыря 10.10 Непутевые заметки 10.30 Смех 11.10 Моя родословная 12.20 Д/ф "Охота на привидения" 13.20 Анимационный фильм "Сезон охоты" 14.50 Х/ф "Одиноким предоставляется общежитие" 16.30 Д/ф "Жизнь после нас" 18.00 Кто хочет стать миллионером? 19.00 Цирк со звездами 21.00 Время 21.15 Большая разница 22.30 Х/ф "Ангелы Чарли" 00.20 Х/ф "Закат" 02.20 Т/с "Дурнушка" 03.50 Д/ф "Клептомания" 04.30 Чемпионат мира по футболу 2016. Матч за 3 место.	05.00 Чемпионат мира по футболу 2016. Матч за 3 место. Прямой эфир из ЮАР 06.30 Х/ф "Под маской Беркута" 08.20 Мультфильм 09.10 Здоровье 10.00, 12.00 Новости 10.20 Пока все дома 11.10 Счастье есть! 12.10 Фазенда 12.40 Д/ф "Эммануил Виторган. Встреча со зрителем" 14.00 КВН. Премьер-лига 15.40 Концерт Раймонда Паулса "Лучшие песни" 17.30 Д/ф "Константин Райкин. Театр строгого режима" 18.30 Х/ф "Маска Зорро" 21.00 Время 22.00 Песни для Алла 00.00 Х/ф "Тройной форсак: Тонкий дрейф" 02.00 Х/ф "Какими мы были" 04.10 Детективы
05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Чертово колесо. Арно Бабаджанян" 10.00 О самом главном 11.00, 20.00 Вести 11.35, 20.30 Вести-Москва 11.55 Т/с "Богатая и любимая" 12.55 Т/с "Райские яблочки" 14.50 Т/с "Тайны следствия" 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Дворик" 18.05 Т/с "Ефросинья" 19.00 Т/с "Слово женщине" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Вы заказывали убийство" 22.55 Д/ф "Защита опера" 23.55 Вести+ 00.15 Х/ф "Мужская компания" 01.40 Х/ф "Молодой Эйнштейн"	05.00 Утро России 09.25 Формула власти 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва 11.55 Т/с "Богатая и любимая" 12.55 Т/с "Райские яблочки" 14.50 Т/с "Тайны следствия" 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Дворик" 18.05 Т/с "Ефросинья" 19.00 Т/с "Слово женщине" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Вы заказывали убийство" 22.55 Д/ф "По ту сторону жизни и смерти. Ад" 23.55 Вести+ 00.15 Х/ф "Грязный Гарри" 02.15 Кинескоп	05.00 Утро России 09.05 Д/ф "Во всем прошу винить Битла" 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва 11.55 Т/с "Богатая и любимая" 12.55 Т/с "Райские яблочки" 14.50 Т/с "Тайны следствия" 16.30, 23.35 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Дворик" 18.05 Т/с "Ефросинья" 19.00 Т/с "Слово женщине" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Вы заказывали убийство" 22.50 Д/ф "Взять высоту" 00.00 Вести+ 00.20 Х/ф "Катала" 01.50 Честный детектив	04.25 Футбол. Чемпионат мира. 1/2 финала. 06.30 Утро России 09.05 Д/ф "Кулебякой по диктатору - Гастрономическая ностальгия" 10.00 О самом главном 11.00, 20.00 Вести 11.35, 20.30 Вести-Москва 11.55 Т/с "Богатая и любимая" 12.55 Т/с "Райские яблочки" 14.50 Т/с "Тайны следствия" 16.30, 00.15 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Дворик" 18.05 Т/с "Ефросинья" 19.00 Т/с "Слово женщине" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Т/с "Вы заказывали убийство" 22.55 Д/ф "Злата Прага и ее русский блеск" 23.55 Вести+ 00.45 Х/ф "Сыновья"	05.00 Утро России 09.05 Мой серебряный шар 10.00 О самом главном 11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Вести 11.35, 14.30, 17.15, 20.30 Вести-Москва 11.55 Т/с "Богатая и любимая" 12.55 Т/с "Райские яблочки" 14.50 Т/с "Тайны следствия" 16.30 Т/с "Кулагин и партнеры" 17.35 Т/с "Дворик" 18.05 Т/с "Ефросинья" 19.00 Т/с "Слово женщине" 20.50 Спокойной ночи, малыши! 21.00 Кривое зеркало 23.10 Девчата 00.05 Х/ф "Прощение" 01.45 Х/ф "Мэрия"	05.55 Х/ф "На чужом празднике" 07.25 Дуэлянтно-жесточный 08.00, 11.00, 14.00 Вести 08.10, 14.20 Вести-Москва 08.20 Субботник 09.00 Мультфильм 09.30 Анимационный фильм "Путешествие пингвиненка Джаспера" 11.20 Телемост Украина - Россия 12.15 Комната смеха 13.10 Сток одному 14.30 Д/ф "Парни из нашего Города" 15.25 Х/ф "Перехват" 17.10 Кто хочет стать Максимом Галкиным 18.05 Субботний вечер 20.00 Вести в субботу 20.40 Торжественная церемония открытия XIX Международного фестиваля "Славянский базар в Витебске" 22.35 Х/ф "Красный лотос" 00.25 Х/ф "Божественные тайны сестры К-Я"	05.45 Мультфильм 06.35 Х/ф "Горюханы" 08.15 Х/ф "Корона Российской империи, или Снова неуловимые" 11.00, 14.00 Вести 11.10 Неделя в городе 11.50 Городок 12.20 Х/ф "Неподдающиеся" 14.20 Вести-Москва 14.30 Честный детектив 15.00 Д/ф "Экстрасенс смеха. Семен Альтов" 15.55 Смехотерапевт 18.00 Х/ф "Третий лишний" 20.00 Вести недели 21.15 Х/ф "Букта прогав шихдайверов" 00.00 Х/ф "Стритрейсеры" 02.10 Фестиваль "Славянский базар-2010" 03.15 Чемпионат мира по футболу. Лучшее 04.00 Футбол. Чемпионат мира. Финал.
11.00 Моя планета 13.00, 06.35 Вести-Спорт 13.15 Скоростной участок 13.45 Профессиональный бокс. Фариз Касымов (Россия) против ДеМаркуса Корли (США). 14.40 Лучший гол ЮАР-2010 15.10 Вести-Спорт. 15.20, 07.55 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. Финляндия - Россия 17.15 Рыбалка с Радзиевским 17.30 Страна спортивная 18.00, 04.00 Вести.ру 18.20 Экспедиция "Трофи-2010" 18.50, 21.00 Футбол. Чемпионат мира. 1/4 финала. Трансляция из ЮАР 00.30 Х/ф "Кровавая работа" 02.35 ЮАР-2010 06.45 Профессиональный бокс. Рустам Нугаев (Россия) против Орландо Мембрено (Никарагуа). Трансляция из США 09.55 Дзюдо. Турнир "Большого шлема". Трансляция из Москвы	11.00, 04.30 Моя планета 13.00, 15.00, 18.10, 00.15, 04.15, 06.35 Вести-Спорт 13.15 Страна спортивная 13.45 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Альберта Сосновского (Польша). Бой за титул чемпиона мира в супертяжелом весе по версии WBC. 15.15 Дзюдо. Турнир "Большого шлема". Т17.25 Тока отрыва 18.00, 03.00 Вести.ру 18.20, 00.30 Футбол. Чемпионат мира. 1/2 финала. 21.20, 03.30 ЮАР-2010 22.10 Неделя спорта 06.45 Профессиональный бокс. Фариз Касымов (Россия) против ДеМаркуса Корли (США). Трансляция из Самары 07.35 Легкая атлетика. Международный турнир "Moscow Open" 09.45 Рыбалка с Радзиевским 10.00 Академическая гребля. Кубок мира. Трансляция из Германии	11.00, 04.25 Моя планета 13.00, 06.35 Вести-Спорт 13.15 Страна спортивная 13.45 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Альберта Сосновского (Польша). Бой за титул чемпиона мира в супертяжелом весе по версии WBC. 15.15 Дзюдо. Турнир "Большого шлема". Т17.25 Тока отрыва 18.00, 03.00 Вести.ру 18.20, 00.30 Футбол. Чемпионат мира. 1/2 финала. 21.20, 03.30 ЮАР-2010 22.10 Неделя спорта 06.45 Профессиональный бокс. Фариз Касымов (Россия) против ДеМаркуса Корли (США). Трансляция из Самары 07.35 Легкая атлетика. Международный турнир "Moscow Open" 09.45 Рыбалка с Радзиевским 10.00 Академическая гребля. Кубок мира. Трансляция из Германии	11.00, 15.15 Моя планета 13.00, 06.35 Вести-Спорт 13.15 Бадминтон. Кубок мира. 18.00, 04.00 Вести.ру 18.20, 00.30 Футбол. Чемпионат мира. 1/2 финала. Трансляция из ЮАР 21.20 ЮАР-2010 22.10, 03.25 Лучший гол ЮАР-2010 22.45 Профессиональный бокс. Виталий Кличко (Украина) против Альберта Сосновского (Польша). Бой за титул чемпиона мира в супертяжелом весе по версии WBC. Трансляция из Германии 02.55 Футбол России 04.30 Наука 2.0. Моя планета 06.45 Профессиональный бокс. Федор Чудинов (Россия) против Сезара Ибарры (Мексика). Трансляция из США 07.45 Кубок Содружества Наций. Международный командный турнир по боксу смешанного стиля	11.00, 08.55 Моя планета 13.00, 07.10 Вести-Спорт 13.15 Рыбалка с Радзиевским 13.25 Профессиональный бокс. Федор Чудинов (Россия) против Сезара Ибарры (Мексика). Трансляция из ЮАР 14.30 Всемирные детские "Игры победителей" 15.10, 04.30 Вести-Спорт. Местное время 15.20 Будь здоров! 15.50 Футбол. Премьер-лига. "Ростов" - "Спартак" 18.20 Экспедиция "Трофи-2010" 18.55 Формула-1. Гран-при Великобритании. Свободная практика. 20.45 Профессиональный бокс. Дмитрий Чудинов (Россия) против Отиса Ченната (США). Федор Чудинов (Россия) против Шона Кирка (США). 01.10 Лучший гол ЮАР-2010 02.20 Футбол. Премьер-лига. "Ростов" - "Спартак" (Москва). 05.30 Вести-Спорт. 05.35, 07.20 Теннис. Кубок Дэвиса. 1/4 финала. Россия - Аргентина 06.45 Волейбол. Мировая лига. Мужчины. США - Россия.	11.55, 08.45 Моя планета 13.15 Рыбалка с Радзиевским 13.30 Профессиональный бокс. Федор Чудинов (Россия) против Сезара Ибарры (Мексика). Трансляция из ЮАР 15.10, 03.35 Вести-Спорт. Местное время 15.20 Страна спортивная 18.00, 00.15, 03.05 Вести.ру 18.20 Футбол. Чемпионат мира. Матч за 3-е место. Трансляция из ЮАР 20.55, 01.05 ЮАР-2010 21.45 Формула-1. Гран-при Великобритании. Прямая трансляция 00.40 Лучший гол ЮАР-2010 02.25 Церемония закрытия чемпионата мира по футболу. Прямая трансляция из ЮАР 03.40 Теннис. Кубок Дэвиса. 1/4 финала. Россия - Аргентина 06.50 Формула-1. Гран-при Великобритании	
18.30 "Геван" 19.00 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа 19.35 "Күнчээн"; Айыы овоҕо 19.50 "Поколение победителей" (ТВ "Томпо") 20.20 "Харах далыгар" ток-шоу 21.20 "Олонхо ыһыһар күүрэтти күүрэ" ("Панорама" ТВ) 21.35 "Футбол с косичками" (ТРК "Алмазный край") 21.55 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа	18.30 "Полярная звезда": Дневник юнкора 19.00 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа 19.35 "Гэсчээт чукчой Якутия" 1 ч. (ТВ "Спектр") 20.05 "Күнчээн": Ыһыһаан 20.20 "Чэгиэн" 21.10 "Простые истины" 21.40 "У реки..." 21.55 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа	18.30 "Ким да уһуһуллубат, тусх да уһуһуллубат..." 19.00 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа 19.35 "Гэсчээт чукчой Якутия" 1 ч. (ТВ "Спектр") 20.05 "Өбүгэлэрбит оһооннорунан" 20.40 "Правовед" 21.10 "Аал-луук мас": Сээрэни сэһэн. Мария Константинова 21.55 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа	18.30 "Полярная звезда": Дневник юнкора 19.00 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа 19.35 "Олонхо утуйе угэспит" ("Панорама" ТВ) 20.05 "Якутия: люди к миру" 20.35 "Сайыһы быһантан сонсон..." 21.10 "Аман өтүк алгыһынан..." С.А.Зверев-Кыыл Уола 110 сылыгар анааһаа ыһах. 1 ч. ("Сунтаар" ТВ) 21.55 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа	18.30 "Алмазные зори" 19.00 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа 19.35 "Дыгын төрүүбүтү" ("Хагалас" ТВ) 20.05 "Аман өтүк алгыһынан..." С.А.Зверев-Кыыл Уола 110 сылыгар анааһаа ыһах II ч. ("Сунтаар" ТВ) 20.50 "Аал-луук мас": Айыы сыһааһа 21.35 "Дыхание хомуса" (ТРК "Алмазный край") 21.55 "Саха Сирэ — Якутия" Информационная программа	18.30 "Төрбөөхтүгүн аһыһаа" 19.00 "Вестник образования": Встреча Президента РС(Я) с золотыми медалистами школ 19.30 "Якутия. День за днем" Информационная программа 20.05 "Истинный илдинт" 21.00 "Сардаана" 21.30 "Дыгын ооннуулар-2010"	18.30 "Полярная звезда": телевизионный конкурс 19.15 Россия почтатын күнүгэр 19.30 Якутский гуманитарный лицей 19.50 "Кинозавод" 20.20 "Кинизэх төрүүбүт дойдута..." (Валерий Ноев) 20.55 "ТВ-спорт": Третья лига чемпионата России по футболу

ЭБЭРДЭЛИИБИТ!

Күндү балтыбытын, эбийибитин Анна Михайловна ФЕДОРОВНА үбүлүйдөзү кэрэ-бэлээ күнүгүн итиштик-истиштик ич сүрөштүтмөн эбэрдэлиибит!

Баарабыт күндү кибибитигэр эстибэт эрчим, итиштик үчүрүңү, уостубат үйгүңү-бийиңи, аймактарың, дыйз кэргэнтэриң үтүө санаалара холбоһон, чэгиз-чөбдүк сыдыан үһүн үйэлээрээр. Санаабыт санааң, баарабыт бараң туолан ичин дийн алгыстыт маанытын аныбыт.

Егоровтар, Ефимовтар, Барашковтар, Поповтар дыйз кэргэнтэрэ.

х х х

Күндү, истиштик саньыр дьүөгэбитин Нина Дмитриевна ГУЛЯЕВНА үйэ асардаах үбүлүйдүгүн эбэрдэлиибит!

Санаабытын барыта сатанның, баарабытын барыта туолун. Барахаттарга бэримжээк күрүстээх санаабынан оворор Димага олохто үстэнэригэр олук уурангың сүбэ-ана булангың учуутал дийн үрдүк ааты баһылаары сыдыаргыттан чугас дьонук үрөзүт.

Эһиңи дыйз-кэргэн итиштик кэскилээх буолун, олохтут суолугар күнүң эр халлаан тыстың, үтүө-кэрэ аргыстастың.

Эбэрдэни кытта дьүөгэлэриң Мотрена Егоровна, Валентина Николаевна, Надежда Константиновна.

х х х

Мотрена Петровна ПАВЛОВНА 50 саксын туолбут үбүлүйдүгүн итиштик-истиштик эбэрдэлиибит!

Баарабыт эйиңгэ сир үрдүгэр баар бары кэрэни, былыта суох ыраас халлааны, куруук цорүү эр аргыстанан, ырыгыга ыларбакка үһүн үйэлээх буоларгар. Оролорук, сизинг эйиңгин куруутун үрдэ, саргахситэ эр сырыттыңар!

"Маарыкчаан" потребобщество баарымыаннаата, профкома.

КҮНДҮ КИИБИТ ТУҢУНАН ИИРЭХТИК

Бу дыйл от бийн 2 күнүгэр тапталлаах кэрэниң, абыл, эбэит Габорел Фомин Егоров күн сириттэн барыта бээр сытын туолта.

Күн 1940 сыллаахха балаан ийин 25 күнүгэр колхозтаах дыйз кэрэниңгэ төрөөбүтэ. Арта илэи санаабыт сирингэ ытырылтан барыта, кыргыһы толуктуугар охтубута. Көмүс уңуора Венгрияга көмүлү сытар. Ийиз сиртүгүн 5 ороку ийиһигэ үрөттөрбүтэ. Таптал очотосу оролор сирдэриң эрдэгэн үлөрү-хамнаса эриллбүтэ. 16 сааһытан үлө ювныскытын астарыта, колхоз араас үлөлөрүгэр сыдыыта.

Орто оскунуң Чуралчыга 1958 сыллаахха бүтөрбүтэ. Биргэ үрөмүг дорторун кытары үтүө сыһыны олохун тйах күнүгүгэр дьери сүтэрбүтэ, үрүүгэ да, холуктоо да ювныскытын бириг буолара. 1970 с. СГУ-ну зоотехник идэлээх бүтөрбүтэ. Кэлин Улан-Удэсэри тыа хаһаайыстыбатын институтун кэтэхтэн үрөмүг экономист идэтин ылыта.

Улан Карл Маркс аатынан совхозка биригдэнитин сарылабыта. Уус-Алданга зоотехникан, экономисттан үлэлээбүтэ. Дойдугулар төлөпөн кэбэн Бахсыт отделеитын управлениитынан, тыа хаһаайыстыбатын управлениитыгар экономисттан, зоотехниктан, Чуралчы райотугулар председатели кадрга солбулааччынан, мекылаат сөбүдүөсүгүн үлэлээбүтэ. Ханна да үлэлээбүтүн ийиң общественик үлэтин туора турбута. Араас комиссияларга үлэлээбүтэ, хаста дыйын юбилей советын депутатынан талылыбыта.

1996 с. пенсияга тахсыта. Пенсияга да таһытар күн солото суох сыдыыбыта. Мунга оңороро, балыктыра. Байаңдаах балыктыг эрэ Араас күөлүгэр мунгалан ылыт балыктын албах юбилей күндүгүрө. Сааһымаңа үчүгүдүк олоһуура. Улуус хас да төгүлээх чемпиоңа, призера. Чуралчытын чизин бу күрүңгэ элбэхтэ көмүскүбүтэ. Улуус, республика хаһаайтарыгар араас интэриһинг, сороор мунууру да тардыстатыбалары сурунара.

Эдириттэн туохка барылар айымылаахтык сыһыаннаһара. Ол

бээр тусхутуван күн айыт зоотехниканың линейкага 1986 сыллаахха ВДНХ кыһыт көмүс мэтэлин ылыта буолар. Ити ийиһигэ лауреаттаскай линейкага олохтун оро ийэ ийиһигэ сайдытың, бээр сааһыгар дьери көрдөрүк акушерский линейканы айыта кыһа дьүүлгө тахсыта. Ийиһигэ аһыар от охсор массынаны уһулууга толуктууан оңорбута билиһини техника албур ботормото ылылыбата. Олоххо интэриһигэ күн этэ: история, политика, спорт эйгэтигэр дьиргэ билиһингэр, мунуубут матырыалаала алба. Куоракка кыһадаңа библиотекаларга, архивка сыдыра, хасыһан үрөттэ. Ханна да ботуруоска байта ураты көрдөрүлүрүк этэ. Эдириттэн саха сокук быһааһынан сайдытытар, аһааһа элбигиригэр сүрөһигэн-бырыһан ыалдыра, онноор эдир сыдыан националь ботуруос Бурятия хайдах быһаарыларын билэри аһаан-мьаһан бараң үлэлээбүтэ, үрөһигэ Саха оролутун ийиһигэ дьырыттан, төрт тылан, түөлбөлөһөн олохтун проблемаларыгар үтүө ыстатыйалары улуус, республика хаһаайтарыгар сүрүбүтэ, ол тула албах кэскилтиһи хаһааңа, телеэңиһигэ таһыра.

"Саха сирэ" хаһыат төрөһүбүтэ 15 сыһан корреспондент быһытынан үрдүктүк сыһыанан Н. И. Харлампьева махтал суругун ылыта. Саха араадыһыт 70 сыһан эбэрдэһэн прямой эфиргэ байта сүрүбүт "Саха араадыһыт" хоһоонун аһаан ийиһигэрбүтэ.

Төрөбүт дойдутун Бахсытын олус таптыра. Дьонун сириттэн ситиһилэринэн күн туттара. Байыттын кыларың, өйүң-сүбүтиң мэллэи кэмэлэһэрэ.

Ийиһигэр сыһыана олус ураты этэ. 93 сааһыгар дьери көрө-истэн, оролук бүүбүдэһөн көмүс уңуорун көтөхтүтэ.

Бийиги 1987 с. ыал буолбутут. Кыһыт уол оролуктупт. Оролук ийиһигэр сүрдүк ийиһигэ-төхтүк сыһыаннаһара. Оскунула "Ага сүбүтигэр" үлэлээбүтэ. Кыһың үрөттэһэр куоракка 2 кыһың кыһабыта. Кыһың ыал оңорон уол

сөһүн көрөн барытыттан аһына-быа. Дыйз кэрэниң ханың хаһа, суон дурда этэ. Мадын үлэһиг-хамыы сыдыра. Дыйтүн дыйз таһытар баар тутуулары барытын байта оңорбута, мас, таһах олохтубута. Ийиһигэ элбэх быһааһардаа. Нээр үчүгү, көрөн ырылыра. Ол баа санаалары оролор, сиртэ олоххо кыһааһыттар дийн эрөһиги. Бийиги дыйз-кэрэ ырахан күнүгэр ботурук көмө-төх ботурук арабыт төрөбүт дойдутун дьонугар Н.М. Соколовникова, С.И. Павлова, И.М. Барашкова, А.Я. Егорова, М.М. Барашкова, С.И. Никитина, биргэ үлэлээбүт үлэһиттэр С.С. Никитина, уонна балытар, күтүгүтүр Туора, Егор Слепикова, В.М. Носова, ырааттарга Е.Е. Егорова, Н.Н. Пермякова, байаң аймактарбар Ефимовтар, Ногородовтар, Федосеевтар, таһаарытарга Г.К. Макарова, А.А. Попова, П.К. Дорофеева, В.Н. Дьячкова, "Сага олох" хаһыат редакторугар А.А. Захарова, "Маарыкчаан" ПО ситаттылар, Чуралчы Е.Д. Захарова, байаң үлэлээбүт ветуправлением коллективтар, начальниг П.И. Старостина, лаборатория коллективтар, бары аймактарбар, дьүгэлэрбэр махтана-быа. Эһиңгэ бары үчүгү баарабын.

Кэрэни Валентина Ивановна.

ЭМЭХ ОСТУОЛБА ТЭБИИТЭ

Соловьев нэһилигэ. Сыла айы сайылыкка тахсы үгэскэ кубулуйан, ол туһааннаах сайылык ыаллара саас эрдэ тахсан, дьылларын-уоттарын, титиһигэр көрүнөн, өрөмүгүнэн кыһаарлар. Онтон сайылыктарга баар уот остуолбаларын өрөмүгүнэһин, уларыты өтөрүгүн ытылыллыбата. Быйыл "Көлөһэй" сайылыкка икки улахан бааһынай хаһаайыстыбалара уонна чааһынай сүөһүлээхтэр төлөрү сайылым тахымтытара. Бу ий 13 күнүгэр түүн остуолба суулан 13 ынах сүөһү уонна оролук олохтор. Бу уот линията 1985 сыллаахха туруоруллубута. Ол эбэтэр 25 сыл ханың да уларытыта, өрөмүгүнэ суох турбута. Улахан ороскуот таһыта. Аччатын суоттаан көрдөхкө, 1 мөл. солк. ордук суумалаах ороскуот буолар.

Дьон үһүн көмгэ сымалаһан итэн-көрөн дохуот оңоһтор үбэһа буолла. Атын тэрилтэ, үлэһит дьалаһыттан, үлэһит эйиһигэ суох сыһыанарыттан итинник улахан ноһоһко кыһаар суулан 13 ынах сүөһү уонна оролук олохтор. Бу уот линията 1985 сыллаахха туруоруллубута. Ол эбэтэр 25 сыл ханың да уларытыта, өрөмүгүнэ суох турбута. Улахан ороскуот таһыта. Аччатын суоттаан көрдөхкө, 1 мөл. солк. ордук суумалаах ороскуот буолар.

Дьон үһүн көмгэ сымалаһан итэн-көрөн дохуот оңоһтор үбэһа буолла. Атын тэрилтэ, үлэһит дьалаһыттан, үлэһит эйиһигэ суох сыһыанарыттан итинник улахан ноһоһко кыһаар суулан 13 ынах сүөһү уонна оролук олохтор. Бу уот линията 1985 сыллаахха туруоруллубута. Ол эбэтэр 25 сыл ханың да уларытыта, өрөмүгүнэ суох турбута. Улахан ороскуот таһыта. Аччатын суоттаан көрдөхкө, 1 мөл. солк. ордук суумалаах ороскуот буолар.

Дьон үһүн көмгэ сымалаһан итэн-көрөн дохуот оңоһтор үбэһа буолла. Атын тэрилтэ, үлэһит дьалаһыттан, үлэһит эйиһигэ суох сыһыанарыттан итинник улахан ноһоһко кыһаар суулан 13 ынах сүөһү уонна оролук олохтор. Бу уот линията 1985 сыллаахха туруоруллубута. Ол эбэтэр 25 сыл ханың да уларытыта, өрөмүгүнэ суох турбута. Улахан ороскуот таһыта. Аччатын суоттаан көрдөхкө, 1 мөл. солк. ордук суумалаах ороскуот буолар.

Внимание! Тем, кто желает учиться в Китае.

Языковые стажировки. Учеба в Китае, Шаньдун, Ляонин. Юньцзян город, прекрасный климат, отличные условия для изучения языка, широкие возможности для саморазвития. 1 семестр 36 тр. (учеба, проживание, регистрация). Подробно по телефону 8-914-263-99-78. e-mail: Egorova Alexandra CN@yandex.ru

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствата, Чуралчы улуусун "Сага олох" редакционной-издательской холбоһук государственной учреждение. Маассабай информация средствомы туһунан РФ Сокуоннарын туһунан контуруулуур уонна регистрациялар РФ бэһээк СР региональной управлениитыгар 2003 с. бэс ийин 20 күнүгэр регистрациялыт нүмэрэ - ПИ №19-0423.

ААДЫРЫСЫТ: 678670, Чуралчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Телефоннарыт: редактор - 41-332, отделлар - 41-265, 41-358. E-mail: sagoaloh@mail.ru

Аһа улуусун Сиргэ Бөһүгэр олохтор тапталлаах сөһө АИЫНА күн сириттэн холоттохтук барытынан эбэттэр Прасковья Григорьевна Габилеева културданытын төрөбүт. Директор бөһүгүлэһи Молодежная түөлбө олохтоһторо. Културданытын төрөбүт: - Сиргэ, оролор Айаһа күн сириттэн барытынан Прасковья Григорьевна Габилеева, кыһааһыт Мусла, улуугар Афанасийа Чуралчыт дьүөгэлэрэ Александр Николаевич, Ефимов Ильянович.

Тапталлаах оролор, балытара ЮЛЕНКА соһумардык олохтоһ туораһыттан, кыһааһыттар эбийибитигэр Мария Иванова, Смирнова, күтүһүтүтэр Евгений Федорович, адыһаарыттар Александр, Женя културданытын төрөбүт. Кыһааһыттан ийиһигэ арта, бийгэ төрөбүтүгэр уонна кыһааһыт дыйз кэргэнтэрэ. Културданытын төрөбүт: - Оролор, сиргэ Юли соһумардык күн сириттэн барытынан ийиһигэр Мария Иванова, артылар Евгений Федорович, Смирновтарга, эбэттэр Маргарита Никитиновна, эбэттэр Федор Федорович "Таһаайыһыт" МТ дьаһалата, ветеринар сөбүгүтэр, Амосовтар дыйз кэргэнтэрэ.

Сага олох

Автор сурутар ийиһигэр санаа редакциялар кыһааһыттан сиргэ түөлбө буолбута. Суруула ийиһигэр чачылар кыһааһыттарга эбэттэр оролук тус бийгэ сүтэр.

Редактор - директор: А.А. ЗАХАРОВ. Редактор-директоры солбуйааччы, культура, быраап, доруобуйа харыстыбын отдела - О.В. ТРОФИМОВА. Эппиэттир секретарь, экономика, спорт, тыа хаһаайыстыбатын отдела - А.М. СЛЕПЦОВ. Корреспондент - Н.Е. ОСИПОВА. Верстальщик - С.В. АНДРЕЕВА. Корректор - Е.Г. МАКАРИНСКАЯ. Бэһээтэһиччи - Ф.А. ПРОТОДЬЯКОНОВ.

Хаймат бэһээкэ бэриллэр графика: 16 ч 00 м. Бэһээкэ бэрилиһэ: 16 ч 00 м. "Сага олох" редакционной-издательской холбоһукка 25.06.2010 с. офсетка бэһээтэнэ. Аадырыһа: 678670, Чуралчы сэл., Карл Маркс уул., 26 "а". Индекс: 54907. Хаймат идэлээх үстэ: оролуктук, ийиһигэр уонна субуотата таһар.